

Maatilayrityksen lainanhakijan opas

Lainanhakutilanteessa rahoituslaitokset arvioivat asiakkaan luottokelpoisuutta.

Kehittyvän pankkisääntelyn myötä luotonantajan tulee kiinnittää huomiota enenevässä määrin myös lainoitettavan kohteen vaikutuksista muuhun yhteiskuntaan. Näitä vaikutuksia arvioidaan yrityksen ympäristövastuullisuuteen, sosiaaliseen vastuullisuuteen sekä taloudelliseen ja hallinnolliseen vastuullisuuteen liittyvistä näkökulmista.

Maatalousyrittäjä voi omilla toimillaan parantaa asemaansa lainanhakijana.

Tässä oppaassa on listattu erilaisia teemoja, joiden avulla lainanhakija voi osoittaa yrityksen vastuullisuutta ja rahoituskelpoisuutta rahoittajille. Listoilla olevat kohdat on luokiteltu vastuullisuuden osa-alueita mukaillen talouden ja hallinnon, ympäristön ja sosiaalisen vastuullisuuden osa-alueisiin.

Lista on tarkoitettu hyödynnettäväksi vain soveltavin osin, sillä kaikki kohdat eivät ole merkityksellisiä kaikille maataloille.

Talous ja hallinto

Lainanhakijan on tarpeellista laatia yritykselle visio, johon toiminta tähtää ja strategia sille, miten toimintaa aiotaan tulevaisuudessa harjoittaa ja kehittää. Rahoituksen näkökulmasta etenkin tulevia investointitarpeita tulisi huolellisesti pohtia osana strategiaa. Keskeisin arvioitava lainan myöntämisen kriteeri on kuitenkin maatilayrityksen kyky maksaa laina takaisin, eli maksuvalmius. Toiminnan on oltava liiketoimintasuunnitelmalla osoitettuna laskennallisesti riittävän kannattavaa, jotta pitkällä aikavälillä rahavirtojen voidaan olettaa riittävän tavoitteisiin. Kannattavuuden

ohella yrityksen tulee pystyä osoittamaan valmiudet maksuvalmiuden säilyttämiseen. Rahoittajat arvioivat tätä tyypillisesti toteutuneen maksukäyttäytymisen perusteella. Uuden yrittäjän, jolla ei ole käytettävissä maksuhistoriaa, tai investoivan yrityksen, jonka toimintaa ollaan olennaisesti muuttamassa, on erittäin hyödyllistä laatia kassabudjetti vuotuisista tuloista ja menoista nykytilanteessa ja tulevaisuudessa. Budjetin laatiminen ja sen toteutumisen jatkuva seuraaminen on erittäin hyvä tapa osoittaa kassanhallinnan ja riskinhallinnan osaaminen rahoittajalle.

1.	Visio ja yrityksen arvot	Kirjallinen kuvaus siitä, miksi yritys on olemassa sekä millaisia yrityksen tulevaisuuden tavoitteet ovat
2.	Strategia	Kirjallinen strategia, jossa kuvataan tuotannon myyntikanavat ja asiakkaat, sekä tulevien kehittämisskeleiden aikataulu ja toteutus
3.	Liiketoimintasuunnitelma	Liiketoimintasuunnitelma toiminnan taloudellisen kannattavuuden ja kehittämistavoitteiden osoittamiseksi
4.	Maksuvalmiuden varmistaminen	Maksuvalmiuslaskelma tai budjetti vuotuisista menoista maksuvalmiuden varmistamiseksi sekä tavoitteet maksuvalmiuden ylläpidolle (esim. osuus liikevaihdosta tilillä)
5.	Velkojen ja vastuiden erittely	Yhteenvedo kaikista veloista sekä muista taloudellisista velvoitteista, esim. rehu- ja eläinrahoitukset, osamaksu- ja leasingsopimukset
6.	Muut rahoitusasemaan vaikuttavat omaisuuserät ja tulonlähteet	Erittely muista varoista ja tulonlähteistä sekä niihin liittyvistä tavoitteista
7.	Vakuutusturvan kuvaus	Kuvaus tai erittely vakuutusturvasta
8.	Hintariskien tunnistaminen ja varautuminen osana liiketoimintasuunnitelmaa	Liiketoimintasuunnitelman versiot, joissa on tunnistettu keskeiset markkina- ja hintariskit, sekä tehty laskelmat niiden varalle
9.	Riskikartoitus ja varautumissuunnitelma	Vakuutusyhtiön tai muun palvelun kautta toteutettu riskikartoitus. Poikkeustilanteisiin on tehty varautumis- ja pelastussuunnitelma
10.	Asiakirjojen hallinta	Asiakirjojen hallinnan kuvaus ja toimintamallit kuukausittain/vuosittain (esim. välitilinpäätös)
11.	Toiminnan seuraamisen mittarit	Keskeiset mittarit (esim. tuotto/kulusuhde, tuotannolliset mittarit) on tunnistettu ja niitä seurataan aktiivisesti
12.	Asiantuntijapalvelujen käyttö	Kuvaus ulkopuolisten asiantuntijapalvelujen käytöstä sekä mahdollisesta johtoryhmätyöskentelystä
13.	Muut toimenpiteet	Muut taloudelliseen kannattavuuteen tai rahoitusasemaan vaikuttavat toimenpiteet ja tavoitteet

Ympäristö

Ympäristöön liittyvät vaatimukset ovat nousseet osaksi rahoituksen hakuprosessia. Rahoituksen vastuullisuuden varmistamiseksi pankkien täytyy seurata esimerkiksi rahoitettujen kohteiden ilmastovaikutuksia. Rahoituksenhakijalle on eduksi esittää laskelma tuotannon ilmastovaikutuksista. Ravinnetaseella ja ravinteiden hallinnan osoittamisella laskelmien kautta

on merkitystä etenkin kotieläintuotannossa. Tilan energiankulutuksen määrä ja lajit on hyödyllistä kirjata ylös ja pohtia kehittämiseen vaihtoehtoja. Vastuullisuuden ympäristöstä kuuluu olennaisesti myös luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, johon liittyviä toimia ja kehittämistavoitteita kannattaa kirjata ylös.

1.	Hiilijalanjälkilaskelma	Tuotantoa kuvaava hiilijalanjälkilaskelma on tehty ja ajantasainen
2.	Ravinnetase	Ravinnetaselaskelma on tehty ja ajantasainen
3.	Peltolohkojen ominaisuudet ja tilusrakenne	Lohkojen keskimääräinen etäisyys tilakeskuksesta, turvepeltojen %-osuus sekä lohkojen karttatuloste
4.	Energiankulutus- ja tuotanto	Vuotuisen energiankulutuksen erittely (kWh/v, polttoöljyn kulutus, muut energiamuodot) sekä energian oma tuotanto
5.	Lannan luovutus/vastaanotto, jätehuolto ja kemikaalien hallinta	Kirjalliset sopimukset säännöllisistä toimista, jätehuollon järjestäminen suurempien erien osalta (esim. paalimuo- vit, kemikaalit)
6.	Biodiversiteettitoimien tunnistaminen	Listaus tilalla tehtävistä BD-toimista (esim. laidunnus, suojakaistat, perinnebiotoopit, ympäristösopimukset, alkuperäislajit/rodut)
7.	Muut toimenpiteet	Muut ympäristöön linkittyvät toimenpiteet ja tavoitteet (esim. rehuomavaraisuus, vesitalouden hallinta, poikkeavat viljelykäytännöt)

Sosiaalinen vastuullisuus

Maatalousyrityksen sosiaaliseen vastuullisuuteen kuuluvat asiat, jotka vaikuttavat yritykseen sidoksissa olevien henkilöiden toimintaan sekä yrittäjiin itseensä. Kotieläintaloudessa eläinten hyvinvointiin panostamisen on olennainen osa sosiaalista vastuullisuutta. Sosiaalista vastuullisuutta on ihmisten hyvinvointiin liittyvistä asioista sopiminen mahdollisuuksien mukaan kirjallisesti, panostukset terveyteen ja hyvinvointiin sekä riskeihin varautuminen.

Sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät myös osaaminen ja lisäkouluttautuminen, jaksamisen ylläpitäminen esimerkiksi hyödyntämällä vapaapäivät ja vuosilomat, sekä toiminnan avoimuus kuten sosiaalisessa mediassa toimiminen tai naapurisuhteiden ylläpitäminen. Verkostotoiminta, kuten tuottajaorganisaatioihin, pienryhmiin tai kehittämishankkeisiin osallistuminen, voi olla osa sosiaalista vastuullisuutta.

1.	Kirjalliset henkilöriskien hallintavälineet	Kuvaus tehdyistä henkilöiden sopimuksista, etenkin avioehto, edunvalvontavaltakirja, testamentti
2.	Kuvaus tilan varahenkilöjärjestelyistä ja yhteistyöverkostoista	Lista ja yhteystiedot. Keskeiset yhteistyötahot (esim. koneyhteistyö, urakointipalvelut, muut palvelut).
3.	Kuvaus tilan palkkatyösuhteiden järjestämisestä	Kuvaus tilan palkkatyösuhteiden järjestämisestä (sopimuskäytännöt, tarjottavat edut, työnjohtaminen esim. säännölliset palaverit ja palaute)
4.	Yrittäjäperheen jaksamisen varmistaminen	Kuvaus palautumisen mahdollisuuksista (lomituspalvelut, lomat, harrastukset)
5.	Työterveyshuolto	Työterveyshuoltoon kuuluminen (yrittäjät, työntekijät)
6.	Kotieläintuotannossa eläinten hyvinvointiin panostaminen	Kuvaus perustason ylittävistä hyvinvointitoimenpiteistä sekä suunnitelma kehittämistoimenpiteistä. Kotieläinrakennuksissa tehdyt varaukset tulevia mahdollisia tarpeita varten
7.	Muut toimenpiteet	Muut sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät toimet ja tavoitteet esim. kouluttautuminen

Tämä opas on tuotettu osana Maatalouden rahoitusasema muuttuvassa toimintaympäristössä (MARTO) -tutkimushanketta (2025). Hankkeen toteuttivat Pellervon taloustutkimus PTT ja Luonnonvarakeskus Luke, ja sitä ovat rahoittaneet Maatilatalouden kehittämisrahasto MAKERA ja Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusjärjestö MTK.

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

